

HAUR HEZKUNTZA

4 eta 5 urte

NORBERAREN EZAGUERA ETA AUTONOMIA PERTSONALA

1.- Norberaren gorputz-eskemaren gero eta ezagutza doituagoa erakustea, eta norberaren sentsazioez eta pertzepzioez jabetzea.

1.1.Ea gero eta gaitasun handiagoa duen bere gorputzeko eta besteeneko atalak ezagutzeko, izendatzeko eta kokatzeko.

1.2.Ea pertsonen arteko aldeak eta antzekotasunak identifikatzen eta deskribatzen dituen, gorputzaren zenbait ezaugarri eta nolakotasun oinarritzat hartuta.

1.3.Ea giza irudia adierazten dakien, haren zenbait ezaugarri fisiko oinarritzat hartuta.

1.4.Ea identifikatzen dituen ezaugarri fisiko bakoitzari loturiko zentzumena eta sentsazioak.

1.5.Ea ezagutzen eta jakinarazten dituen minaren, gosearen, loguraren eta tenperaturaren sentsazioak.

1.6.Ea loturarik ezartzen duen zentzumena eta haien xedearen artean.

2.- Mugimen- eta manipulazio-trebetasunak hobetu dituela erakustea, bere gaitasunetan konfiantza izanda.

2.1.Ea bere gorputza gero eta hobeto kontrolatzen duen, bai mugimenduan (lekualdaketak, martxa, lasterketa, jauziak...) bai eta atsedenean ere (oreka, jarreraren kontrola...).

2.2.Ea ekintza berriak hasteko ekimenik baduen, eta lortutiko aurrerapenekin gozaten duen.

2.3.Eguneroko jarduerak gauzatzean, ea tresnak eta lanabesak koordinazio eta kontrol egokiarekin erabiltzen eta maneiatzen dituen

3.- Jolasetan parte hartzea, sentimenduak eta emozioak gero eta hobeto erregulatuz.

3.1.Ea jolasetan modu aktiboan parte hartzen duen.

3.2.Ea jolas erraz batzuk zuzentzen dituzten arauak onartzen eta betetzen dituen.

3.3.Ea laguntzazko eta elkarlanerako jarrerarik duen.

3.4.Ea norberaren sentimenduak eta emozioak identifikatzen hasten den eta gero eta hobeto bereizten dituen.

3.5.Ea laguntzarik eskatzen duen beharrak edo nahiak betetzeko.

3.6.Era bateko edo besteko hizkuntzak erabiliz, ea adierazten dituen sentsazioak, emozioak eta bizipenak.

3.7.Ea gero eta hobeto lotzen dituen gogo-aldarteak eta horien arrazoiak eta ondorioak.

3.8.Ea sentibera den inguruko gogo-aldarte, interes eta lehentasunekiko.

3.9.Ea gero eta estrategia egokiagoak erabiltzen dituen frustrazio-egoerak bideratzeko.

3.10.Ea gero eta hobeto saihesten dituen mendekotasun- edota nagusitasun-jarrerak.

4.- Aurrera egitea oinarrizko beharrak modu autonomoan betetzen, eta norberaren buruaren ongizatearekiko eta zaintzarekiko interesa eta ekimena erakustea.

4.1.Ea oinarrizko beharrak (besteak beste, gosea, egarria edo nekea) zein diren badakien eta helduei adierazten dizkien.

4.2.Ea gero eta autonomia handiagoa duen osasunari eta ongizateari loturiko ohituretan: elikadura, higiena, atsedena...

4.3.Ea parte hartzen duen ingurunea garbi eta gustuko edukitzeko jardueretan.

4.4.Ea arrisku-egoerak zein diren badakien eta saihesten dituen.

5.- Gero eta autonomia handiagoz, egunerokotasunari loturiko arazo errazak ebaztea.

5.1.Eguneroko jardueretan, ea eremuak, materiala eta tresnak behar bezala eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzen dituen.

5.2.Helduen laguntzarekin, ea jarduera errazen sekuentzien plangintza egiten duen, agertzen zaizkion arazo txikiei erantzuna emateko.

5.3.Ea laguntzen duen taldeko jardueretan.

EXPERIENTZIA EREMUAK: INGURUNEAREN EZAGUERA

Haur Hezkuntzako etaparako ebaluazio-irizpideak, oro har, behatu eta neur daitezkeen jokabideei buruzko adierazleetan zehazten dira.

1.- Ingurunea ezagutzeko jakin-mina erakustea, bertako elementuen behaketaren, manipulazioaren eta miaketaren bitartez.

1.1.Ea identifikatzen eta bereizten dituen ingurunean dauden objektu fisikoen zenbait ezaugarri eta berezitasun.

1.2.Ea loturarik ezartzen duen objektuen ezaugarrien (itxura, kolorea, tamaina, pisua...) artean

1.3.Ea neurtzen dituen eremuak eta objektuak, konbentziozkoak ez diren baliabideak (arra beteak, oinak...) eta konbentziozkoak erabiliz.

1.4.Ea elementu edo material jakin batzuen jokabideari buruzko hipotesiak egin eta egiaztatzen dituen (ur gainean geratuko da, hondoratu egingo da...).

1.5.Ea inguruan dauden elementuekin sailkapenak eta serieak egiten dituen eta erabilitako irizpidea hitzez adierazten duen.

1.6.Ea erabiltzen duen **materia jarraituei** dagokien zenbatzailerik (asko, nahiko...).

1.7.Ea erabiltzen duen zenbaki-segida elementuak zenbatzeko.

1.8.Ea erabiltzen duen zenbatespena(estimazioa) zenbatzeko baliabide gisa.

1.9.Ea modu funtzionalean erabiltzen duen zenbaki-segidari dagokion grafia.

1.10.Ea jolasetan eta egunerokotasuneko egoeretan zenbaki kardinalak eta ordinalak funtzionalki erabiltzen dituen.

2.- Normalean ibiltzen den eremuetan orientatzea eta kokatzea, oinarrizko espazio-nozioak behar bezala erabiliz.

2.1.Ohiko eremuetan, ea, nolabaiteko autonomiarekin, ibilbiderik eta jarduerarik egiten duen.

2.2.Ea erabiltzen dituen espazio-nozioak bere burua eta objektuak kokatzeko.

3.- Eguneroko jarduerak eta gizarteko gertakizun garrantzitsuek denboran duten segida identifikatzea eta aurrez adieraztea, eta, horretarako, oinarrizko denbora-nozioak behar bezala erabiltzea.

3.1.Ea aurrez adierazten dituen eskola-jarduera antolatzen duten ohiturak.

3.2.Ea erabiltzen dituen oinarrizko denbora-nozioak bere jarduera antolatzeko eta gertakarien segida aipatzeko.

3.3.Ea erabiltzen duen egutegia denbora adierazteko eta neurtzeko tresna gisa.(talde handian)

4.- Ingurune naturala ezagutzeko jakin-mina adieraztea, eta ingurune naturaleko elementuen arteko elkarmendekotasun-harremanak ezartzen hastea.

4.1.Ea identifikatzen dituen ingurune hurbileko eta urruneko berezko zenbait animalia eta landare, bai eta haien ezaugarri batzuk ere.

4.2.Ea identifikatzen dituen ohiko fenomeno naturalak eta atmosferikoak, eta ea harremanik ezartzen duen fenomeno horien eta pertsonen bizitzaren artean.

4.3.Ea identifikatzen eta bereizten dituen izaki bizidunen berezko eginkizun eta jokabide batzuk.

4.4.Ea identifikatzen dituen izaki bizidunek beren bizi-zikloan izaten dituzten zenbait aldaketa.

4.5.Ea dakien izaki bizidunei oinarrizko beharrak ukatzeak (argia, ura, elikagaiak...) haiengan zer ondorio dituen.

4.6.Ea parte hartzen duen eskolan animalia edo landareren bat zaintzen.

4.7.Ea hitzez adierazten duen ingurumena errespetatzea eta zaintzea beharrezkoa dela adierazten duten arrazoi batzuk.

5.- Gizarte-ingurunea ezagutzeko jakin-mina erakustea, eta, horretarako, erreferentziarako gizarte-taldeetan modu aktiboan parte hartzea.

5.1.Ea identifikatzen dituen kide deneko gizarte-taldeen (familia, eskola, gela) ezaugarriak.

5.2.Ea kortesia-arauetariko batzuk errespetatuz parte hartzen duen gizarte-harremanetan (agurtu, hizketan ari denari begiratu, txandari itxaron...).

5.3.Ea onartzen duen bizikidetzako zenbait arau ezartzea beharrezkoa dela.

5.4.Ea ingurukoengan emoziorik eta sentimendurik identifikatzen duen, eta bere bizipenekin lotzen dituen.

5.5.Ea parte hartzen duen era bateko eta besteko kultura-tradizioko jardueretan, eta ea identifikatzen dituen jarduera horien bereizgarri diren zenbait ezaugarri.

5.6.Ea identifikatzen dituen inguruan berezkoak diren zenbait adierazpen kultural.

HIZKUNTZAK: HIZKUNTZA, KOMUNIKAZIOA ETA ADIERAZPENA

1.- Komunikazio-egoeretan parte hartzea elkarrizketen bitartez, txanda-sistemaren bitartez eta harreman sozialeko jolasen bitartez.

1.1.Ea gai den komunikazio-egoeretan gero eta aldi luzeagoetan arretari eusteko.

1.2.Ea harremanetako komunikazio-egoeretan gero eta erantzun zabalagoak eta egokiagoak ekoizten dituen.

1.3.Ea modu bateko edo besteko komunikazio-estrategiarik erabiltzen duen bere beharrak, sentsazioak edo nahiak adierazteko.

1.4.Jolas-egoeretan, ea ulertzen dituen helduen komunikazio-asmoak.

2.- Parekoekiko eta helduekiko harremanetan, komunikazio-asmoak kontuan izanik erabiltzea ahozko hizkera, eta arretazko eta errespetuzko jarrera erakutsiz entzutea.

2.1.Ea baliatzen den ahozko hizkuntzaz nolana hiko egoeretan eta nolana hiko solaskidearekin komunikatzeko, eta ea gizarteko zenbait konbentzio erabiltzen dituen (entzutea, hizketakideari begiratzea, hitz egiteko txandari itxarotea...).

2.2.Ea entzun eta ulertzen dituen Hainbat motatako ahozko testuak (mezuak, kontakizunak, literatura-ekoizpenak, deskribapenak, azalpenak, informazioa...).

2.3.Ea parte hartzen duen ahozko hizkuntzari loturiko jardueretan: asmakizunak asmatzen, olerkiak ozen esaten, erretolika baten zatiak errepikatzen, ipuinen bukaera aurrezaten...

2.4.Ea ulermena hobetzea helburu duen galderarik egiten duen.

2.5.Ea arretaz eta errespetuz entzuten duen beste solaskide batzuek beste hizkuntza edota dialekto-aldaera batzuetan adierazten dutena.

2.6.Ea denboran gero eta modu ordenatuagoan kontatzen dituen eguneroko gertakizunak eta bizipenak.

2.7.Ea egoera-aldarteetan, lehentasunen eta sentimenduen berri ematen duen. Ikasgelan, ea parte hartzen duen atzerriko hizkuntza erabiltzen den egoeretan.

3.- Ikasgelan proposatzen diren irakurketa- eta idazketa-egoeretan interesa izatea eta parte hartzea, eta testu idatziak erabiltzen, haien helburuak ulertzen eta kode idatziaren zenbait ezaugarri ezagutzen hastea.

3.1.Ea bereizten dituen idatzizko moduak eta adierazpen grafikoko beste modu batzuk (ikurrak, irudiak, zenbakiak...)

3.2.Ea parte hartzen duen ikasgelan sortzen diren irakurketa- eta idazketa-proposamenetan.

3.3.Komunikatzeko, informatzeko eta gozatzeko, ea hizkuntza idatziko euskarri batzuk (liburuak, aldizkariak, egunkariak, ordenagailuak, horma-irudiak eta abar) gero eta modu autonomoagoan erabiltzen dituen.

4.- Arte-, teknologia- eta ikus-entzunezko hizkuntzetako berezko bitartekoak, materiala eta teknikak erabiliz adierazten jakitea eta komunikatzea, eta baliabide horien aukerak aztertzeke, horien ekoizpenekin gozatzeko eta ingurukoekin esperientzia estetikoak eta komunikaziozkoak izateko interesa erakustea.

4.1.Ea saiakuntzarik egin eta aztertzen dituen musika-, teknologia-, ikus-entzunezko, plastika- eta gorputz-hizkuntzan berezkoak diren materialek, tresnek eta teknikak adierazteko dituzten aukerak.

4.2.Ea parte hartzen duen, bai banaka, bai eta taldeka ere, musikako, gorputz-adierazpeneko eta adierazpen plastikoko jardueretan

4.3.Ea arreta eta interesik erakusten duen ikusle gisa izaten den kultura-adierazpenekiko eta besteen ekoizpenekiko.